

ПРОЄКТ ПОЛОЖЕННЯ

про інституційний репозитарій

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

1. Загальна частина

1.1. Положення про інституційний Репозитарій Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (далі – Положення) регламентує основні засади організації, функціонування та управління інституційним репозитарієм Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (далі – Інституційний репозитарій), визначає його призначення, мету, завдання, функції і структуру, описує механізми наповнення, зберігання, систематизації та обробки академічних текстів у Інституційному репозитарії та користування ним.

1.2. Інституційний репозитарій – це електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти, у тому числі реєстр академічних текстів.

1.3. Повна назва Інституційного репозитарію англійською мовою – *Electronic Drohobych State Pedagogical University Institutional Repository*.

1.4. Скорочена назва Інституційного репозитарію англійською мовою – *eDSPUIR*.

1.5. Інституційний репозитарій має доменне ім'я edspuir.dspu.edu.ua.

1.6. Інституційний репозитарій надає відкритий доступ користувачам до інформації, що в ньому міститься, зокрема до реєстру академічних текстів, а також їх електронних версій та інших пов'язаних з ними даних, розміщених на умовах відкритого доступу, через офіційний вебсайт Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (далі – вебсайт Університету).

1.7. Мовами Інституційного репозитарію, які використовуються для його інтерфейсу, є українська та англійська.

1.8. Ресурси Інституційного репозитарію є допоміжним засобом для перевірки академічних текстів на наявність збігів текстових (літерних і цифрових символів) та графічних фрагментів і проведення експертизи на плагіат, у тому числі – академічний.

1.9. Академічні тексти, що зберігаються у Інституційному репозитарії, є об'єктами авторського права та охороняються відповідно до законодавства.

1.10. Власником Інституційного репозитарію є Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (далі – Університет).

1.11. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір;

академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;

відвідувачі Інституційного репозитарію (далі – відвідувачі) – фізичні особи, які за допомогою офіційного вебсайту Університету отримують відкритий доступ до реєстру академічних текстів і можливість користування інформацією без проходження процедури реєстрації (авторизації);

відкритий доступ – вільний та безоплатний доступ до реєстру та академічних текстів, представлених у Інституційному репозитарії;

відкриті дані – інформація, що не має обмежень для оприлюднення (тобто не містить інформації з обмеженим доступом) і подана у форматі, що уможливорює її автоматизоване оброблення електронними засобами, відкритий доступ до неї, а також її подальше використання;

депозитор – особа, яка має право розміщувати академічні тексти у Інституційному Репозитарію;

депонована наукова робота – передана на зберігання до установ державної системи науково-технічної інформації наукова робота;

дисертація – кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук;

інтернет-платформа для обміну науковими публікаціями – один з елементів наукової та дослідницької інфраструктури, що становить сукупність інструментів та засобів, реалізованих у мережі Інтернет у формі соціальної мережі (інтерактивного вебсайту), призначеної для неформального обміну результатами наукової діяльності, зокрема для їх розміщення, обговорення, рецензування, оприлюднення, архівування, збереження, надання у відкритий доступ та розповсюдження;

кваліфікаційна робота – самостійна робота здобувача вищої освіти, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра або магістра;

користувачі Інституційного репозитарію (далі – користувачі) – юридичні та фізичні особи, а саме: заклади вищої освіти, наукові установи, наукові видавництва, бібліотеки, автори та інші зацікавлені особи, що пройшли процедуру реєстрації (авторизації);

об'єкти авторського права – твори, що визначені Законом України «Про авторське право і суміжні права» та охороняються відповідно до законодавства;

персональний електронний кабінет – індивідуальна персоніфікована вебсторінка, за допомогою якої користувач здійснює роботу з відкритими даними, представленими у Інституційному репозитарії;

порушення авторського права – незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, комп'ютерних програм і баз даних та вчинення інших дій, передбачених Законом України «Про авторське та суміжні права»;

правовласник – особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від імені такої особи в межах наданих повноважень;

реєстр академічних текстів – електронна база даних, яка містить інформацію про академічні тексти (у тому числі повний бібліографічний опис та анотацію), які зберігаються у Інституційному репозитарії, а також оприлюднені в паперовій або електронній формі (з посиланням на місце зберігання).

Інші терміни в цьому Положенні вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

2. Призначення, мета, завдання та функції Інституційного репозитарію

2.1. Призначення Інституційного репозитарію – зробити максимально доступними для суспільства академічні тексти наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету, здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Університеті.

2.2. Основною метою Інституційного репозитарію є сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

2.3. Завдання Інституційного репозитарію:

– створення організаційної, технічної та інформаційної інфраструктури для централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді академічних текстів наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету, здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Університеті, а також їх поширення в мережі Інтернет у відкритому доступі;

– сприяння підвищенню рейтингу Університету;

– сприяння зростанню наукометричних показників працівників Університету;

– створення надійної і доступної системи обліку академічних текстів наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету, здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Університеті.

2.4. Функції Інституційного репозитарію:

– наукова, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;

- освітня, що спрямована на сприяння навчальному процесу;
- довідково-інформаційна, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань;
- кумулятивна, що спрямована на поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань, а також їх збереження.

3. Структура Інституційного репозитарію

3.1. Репозитарій має трирівневу структуру:

- Фонди (Спільноти);
- Підфонди;
- Колекції.

3.2. Фонди Інституційного репозитарію:

- Навчально-науковий інститут іноземних мов;
- Навчально-науковий інститут музичного мистецтва;
- Навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій;
- Навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я
- Біолого-природничий факультет;
- Історичний факультет;
- Факультет початкової та мистецької освіти;
- Факультет психології, педагогіки та соціальної роботи;
- Філологічний факультет;
- Підрозділи Університету;
- Бібліотека Університету;
- Періодичні видання Університету;
- Дисертації та автореферати;
- Монографії;
- Конференції і семінари;
- Звіти про науково-дослідні роботи.

3.3. Інші підрозділи, що не увійшли у наведений вище перелік, можуть розміщувати свої матеріали у фонді «Підрозділи Університету».

3.4. Підфонди не є обов'язковими та використовуються за потреби. Підфондами факультетів і навчально-наукових інститутів є кафедри.

3.5. Внесення матеріалів можливе тільки в колекцію, що є частиною підфонду або фонду. Колекціями кафедри є:

- Навчальні видання;
- Наукові видання;
- Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти;
- Наукові роботи студентів та аспірантів.

4. Управління Інституційним репозитарієм та засади його функціонування

4.1. Загальне управління Інституційним репозитарієм здійснює постійно діюча Координаційна рада, до якої входять: ректор, проректори, директор Бібліотеки, завідувач відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення Бібліотеки, адміністратор Інституційного репозитарію. Персональний склад Координаційної ради затверджується наказом ректора Університету.

4.2. Розпорядником Інституційного репозитарію є бібліотека Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (далі – Бібліотека), яка безпосередньо забезпечує функціонування Інституційного репозитарію відповідно до цього Положення.

4.3. Адміністратором Інституційного репозитарію є співробітник бібліотеки, що відповідає за навчання та консультування депозиторів, реєстрацію нових користувачів та присвоєння їм прав різних видів, забезпечує перевірку якості метаданих, здійснює вилучення матеріалів з Інституційного репозитарію.

4.4. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення Бібліотеки .

4.5. Усі суперечливі питання щодо залучення або вилучення авторських документів, а також їхнє розміщення та використання в Інституційному репозитарію, вирішує Координаційна рада.

5. Наповнення, зберігання, систематизація та обробка академічних текстів в Інституційному репозитарії

5.1. Інституційний репозитарій включає в електронній формі видані на умовах відкритих даних академічні тексти наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету, здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Університеті:

- дисертації на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій;
- кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти;
- статті у наукових виданнях, у тому числі всі статті (сукупність статей), на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- монографії, у тому числі ті, на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- наукові видання;
- звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- депоновані наукові роботи;
- підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці;

– публікації, розміщені авторами на Інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями.

5.2. Розміщення в Інституційному репозитарії дисертацій та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти є обов'язковим.

5.3. Обов'язково в Інституційному репозитарії розміщуються академічні тексти, рекомендовані до друку вченою радою Університету, а також академічні тексти, видані при повному або частковому фінансуванні Університетом.

5.4. При укладанні договорів з видавництвами автори повинні повідомляти видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує Університет, у тому числі і щодо розміщення академічних текстів в Інституційному репозитарії.

5.5. У разі існування договору, що унеможливує оприлюднення академічного тексту, в Інституційному репозитарії розміщуються препринт академічного тексту або його описова частина (бібліографія, анотація), а також перша сторінка твору з посиланням на ресурс зберігання матеріалу.

5.6. Наукові журнали Університету розміщуються в Інституційному репозитарії як окремими випусками (номерами) журналу, так і постатейно. Матеріали конференцій розміщуються в Інституційному як повним збірником, так і окремими тезами доповідей.

5.7. Рішення про розміщення в Інституційному репозитарії електронних версій інших академічних текстів приймається Координаційною радою відповідно до цього Положення.

5.8. Хронологічні обмеження для академічних текстів та інших пов'язаних з ними даних, що зберігаються у Інституційному репозитарії, не встановлюються – до нього включаються академічні тексти незалежно від дати їх створення та оприлюднення.

5.9. Розміщення академічних текстів в Інституційному репозитарії є безоплатним. Академічні тексти розміщуються у Інституційному репозитарії лише депозиторами.

5.10. Депозитором може бути автор, уповноважений працівник Бібліотеки, кафедри, факультету, навчально-наукового інституту, редакції (редакційної колегії), спеціалізованої вченої ради.

5.11. Депозитор призначається розпорядженням керівника структурного підрозділу, копія якого подається директору Бібліотеки.

5.12. Автор, уповноважений працівник Бібліотеки, кафедри, факультету, навчально-наукового інституту, редакції (редакційної колегії), спеціалізованої вченої ради отримує права депозитора після проходження процедури реєстрації (авторизації) в Інституційному репозитарії.

5.13. За дорученням автора його академічний текст може розмістити в Інституційному репозитарії уповноважений працівник Бібліотеки. При цьому автор надає у Бібліотеку електронну версію академічного тексту у файловому форматі pdf (Portable Document Format).

5.14. Розміщення в Інституційному репозитарії академічного тексту здійснюється шляхом поетапного заповнення полів, які містять основний набір даних про твір (метаданих): автор, назва, рік видання, анотація, джерело, видавництво, організація тощо, та завантаженням електронної версії академічного тексту у файловому форматі pdf.

5.15. Під час передачі академічних текстів до Інституційного репозитарію фіксується дата їх внесення та відомості про джерело інформації.

5.16. Видавці та правовласники мають право тимчасово або на постійній основі обмежити доступ до електронної версії академічних текстів або їх частини відповідно до чинного законодавства щодо авторських прав. У такому випадку електронні версії академічних текстів, розміщені в Інституційному репозитарії, стають недоступними для ознайомлення користувачами Інституційного репозитарію й у подальшому (до зняття обмежень) використовуються виключно Розпорядником в аналітичних цілях та у спосіб відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

5.17. За погодженням із видавцем, автором / авторами або правовласником правовласниками у відкритому доступі може бути представлена частина академічного тексту. Обмежений доступ до електронних версій академічних текстів може встановлюватись на певний строк, який не може перевищувати строку дії авторських прав.

5.18. Публікації, розміщені авторами на інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями, можуть бути представлені у Інституційному репозитарії, якщо вони відповідають вимогам, встановленим для наукових публікацій.

5.19. Зміст академічних текстів, розміщених в Інституційному репозитарії, може бути змінений шляхом доповнення додатковою інформацією (відомостями щодо виявлених друкарських помилок, неточностей, заявами та роз'ясненнями методичного характеру, базами даних досліджень тощо). Академічні тексти можуть бути відкликані з Інституційного репозитарію.

5.20. Будь-яка зміна академічного тексту, його описової інформації у реєстрі або його відкликання фіксується відповідною відміткою про дату і причину внесення змін.

5.21. Для відкликання академічного тексту з Інституційного репозитарію керівник відповідного структурного підрозділу Університету подає на ім'я голови Координаційної ради службову записку довільної форми із поясненням причин відкликання. Метадані документу, що відкликається, залишаються в

Інституційному репозитарії із відображенням інформації про вилучення академічного тексту.

6. Авторське право

6.1. Якщо автор розміщує самостійно академічний текст в Інституційному репозитарії, то він погоджується з умовами Авторського договору про передачу невиключних прав на використання академічного тексту (далі – Авторський договір) через Інституційний репозитарій (Додаток 1).

6.2. Якщо автор передає академічний текст уповноваженому працівнику Бібліотеки, кафедри, факультету, навчально-наукового інституту, редакції (редакційної колегії), спеціалізованої вченої ради для його розміщення в Інституційному репозитарії за дорученням, то він підписує Авторський договір у паперовій формі (Додаток 2).

6.3. Академічний текст розміщується у Інституційному репозитарії після укладання між автором та Університетом (в особі уповноваженого) Авторського договору, за яким особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на академічний текст автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інституційному репозитарії.

6.4. Підписуючи в паперовій чи погоджуючи у електронній формі Авторський договір автор передає Університету на безоплатній основі невиняткові права на використання академічного тексту:

- на внесення академічного тексту у базу даних Інституційного репозитарію;
- на відтворення академічного тексту чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на виготовлення електронних копій академічного тексту для постійного архівного зберігання;
- на використання академічного тексту без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій академічного тексту для відкритого доступу в мережі Інтернет.

6.5. У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу в Інституційному репозитарії він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.6. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору в Інституційному репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на академічний текст, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на академічний текст ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.7. Будь-які порушення авторського права на повній відповідальності автора. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на академічний текст, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на академічний текст.

6.8. У випадку, коли академічний текст створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору при розміщенні такого академічний текст в Інституційному репозитарії.

6.9. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання академічного тексту третім особам.

6.10. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на академічний текст, які мав на момент розміщення академічного тексту в Інституційному репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. В такому разі він сам або за допомогою уповноваженого працівника Бібліотеки вилучає роботу з Інституційного репозитарію.

6.11. Автори можуть розміщувати лише свої власні роботи.

6.12. За якість розміщених академічних текстів повністю відповідають автори.

6.13. Академічні тексти не можуть розміщуватись в Інституційному репозитарії, якщо розповсюдження цих академічних текстів обмежено власником відповідних прав (співавтори, видавці, редакції журналів тощо).

6.14. Якщо Інституційний репозитарій отримає підтвердження порушення авторських прав щодо розміщеного академічного тексту, то відповідний академічний текст буде одразу вилучений з публічного доступу.

7. Користування Інституційним репозитарієм

7.1. Відвідувачі Інституційного репозитарію:

– отримують відкритий доступ до загальної інформації про Інституційний репозитарій, інструктивних матеріалів та інших загальних відомостей (умови роботи, структура і наповнення, статистика щодо ресурсів репозитарію, кількості відвідувачів і користувачів, дані щодо звернень до академічних текстів, інформація про офіційних партнерів тощо);

– отримують відкритий доступ до реєстру академічних текстів, представлених у Інституційному репозитарії;

– можуть здійснювати пошук академічних текстів та інших пов'язаних з ними даних, формувати за індивідуально обраними критеріями список академічних текстів, що зберігаються у Інституційному репозитарії, уточнювати його, сортувати і зберігати на електронних приладах/носіях;

– можуть ознайомлюватись із набором запитань і відповідей, сформованих за результатами спілкування з відвідувачами та користувачами Інституційного репозитарію, контактувати зі службою технічної підтримки Інституційного репозитарію.

7.2. Користувачі Інституційного репозитарію додатково до можливостей, доступних для відвідувачів, отримують:

– відкритий доступ до електронних версій академічних текстів, можливість ознайомлення з ними, збереження їх на електронних приладах/носіях та у персональному електронному кабінеті;

– можливість проведення деталізованого пошуку академічних текстів за додатково визначеним набором ознак/критеріїв і збереження його результатів на електронних приладах/носіях та у персональному електронному кабінеті;

– індивідуальне інформування відповідно до оформленої безоплатної підписки щодо оновлення/надходження академічних текстів;

– доступ до додаткових функціональних можливостей Інституційного репозитарію у вигляді спеціально розроблених аналітичних та інших інструментів роботи з академічними текстами та іншими пов'язаними з ними даними;

– можливість здійснення перевірки на наявність збігів текстових (літерних і цифрових символів) та графічних фрагментів;

– доступ до інших послуг відповідно до законодавства.

7.3. Користувачі проходять процедуру реєстрації у Інституційному репозитарії, яка підтверджує погодження з установленими правилами та цим Положенням.

7.4. Відвідувачі, користувачі, офіційні партнери та інші особи під час роботи з Інституційним репозитарієм використовують телекомунікаційні мережі загального користування.

7.5. Захист інформації в Інституційному репозитарії здійснюється відповідно до законодавства.

7.6. Забороняється створення несанкціонованих повних копій Інституційного репозитарію, а його програмне забезпечення має унеможливити несанкціоноване зовнішнє копіювання повного змісту Інституційного репозитарію або його масштабних частин.

7.7. Ресурси Інституційного репозитарію не можуть бути використані Розпорядником для видачі будь-яких документів про відсутність (наявність) плагіату в академічних текстах.